

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-825/21-P

Název	Základní škola Černošín, okres Tachov, příspěvková organizace
Sídlo	nám. 1. máje 38, 349 58 Černošín
E-mail	cernosin@quick.cz
IČ	70998736
Identifikátor	600073939
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Naděžda Pézlová
Zřizovatel	Obec Černošín
Místo inspekční činnosti	nám. 1. máje 38 a nám. 1. máje 5, 349 58 Černošín
Termín inspekční činnosti	14. 10. 2021 – 15. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola Černošín, okres Tachov, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny (dále „ŠD“) a školní jídelny. Vzdělávání probíhá ve dvou budovách (1. stupeň ZŠ a ŠD a 2. stupeň ZŠ), stravování je nabízeno

v samostatné budově. K datu inspekce se v devíti třídách ZŠ vzdělávalo 110 žáků (58 na prvním stupni a 52 na druhém), jejich průměrný počet na třídu činil 12,2. ZŠ má udělenou výjimku z nejnižšího průměrného počtu žáků (15) ve třídě. Kapacita (nejvyšší povolený počet žáků školy - 160) je naplněna na 68 %. Z jejich celkového počtu je vykazováno 12 se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), z nichž jsou tři vzděláváni podle individuálních vzdělávacích plánů (dále „IVP“) vypracovaných na základě doporučení školských poradenských zařízení. Výuka v ZŠ probíhá podle školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP ZV“) s názvem „Školadění“, který je v souvislosti s potřebnými změnami aktualizován. Do školy docházejí i žáci z jiných spádových obvodů.

Zájmové vzdělávání vychází z koncepce základní školy a probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání. V průběhu inspekce bylo doloženo 30 zapsaných účastníků zájmového vzdělávání. Provoz ŠD je stanoven tak, aby vyhovoval žákům i jejich zákonným zástupcům.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola postupně uskutečňuje svoji srozumitelně formulovanou, a na základě reálných očekávání zpracovanou koncepci, která je dostupná všem sociálním partnerům. Její směřování je v souladu s ŠVP ZV a navazuje na práci předchozího vedení. Ředitelka, která byla ustavena do funkce od srpna 2018, má požadovanou kvalifikaci a spolu s obměněným, převážně kvalifikovaným, pedagogickým sborem vynakládá patřičné úsilí k naplnění stanovených cílů, jejichž realizace je průběžně vyhodnocována. Vedení školy i pedagogové se v souladu se směřováním školy vzdělávají, případně si doplňují požadovanou kvalifikaci. Pedagogický proces je monitorován vedením školy, průběžně hodnocen a na základě vlastního posouzení sledovaných jevů jsou přijímána vhodná opatření k jeho úpravě (metody a formy práce).

ŠVP ZV reaguje na změny v Rámcovém vzdělávacím programu i změny právních předpisů, ale je upravován i na základě vlastní pedagogické praxe a poznatků z distanční výuky. K jeho naplňování pomáhá neformálně probíhající průběžná diskuse mezi učiteli a vedením školy, schopnost reagovat na pozitivní podněty a trendy v oblasti metod a forem práce, „rodinné“ prostředí školy s nízkými počty žáků a velmi dobrá znalost jejich individuálních potřeb a případných vzdělávacích rizik a rodinného zázemí.

Materiální i prostorové podmínky školy umožňují vzdělávací program plnit. Efektivní spolupráce se zřizovatelem v této oblasti umožňuje případné nedostatky v rámci možností eliminovat i vylepšovat stejně jako zrealizované projekty spolufinancované EU. Projekty přispívají ke zkvalitnění výuky žáků, obnově materiálního vybavení školy a pomáhají v dalším vzdělávání pedagogů. Přes uvedená pozitiva nejsou pro výuku tělesné výchovy podmínky dobré. Tělocvična je malá a současným trendům sotva vyhovující, vzdálenost venkovních sportovišť a z toho vyplývající uspořádání tělesné výchovy do dvouhodinového bloku jednou za týden snižuje efektivitu motorického učení i potřebného rozvoje fyzické zdatnosti.

Bezpečnost žáků je zajištěna vhodně nastavenými pravidly, důsledností při jejich dodržování a dohledy při přestávkách a přesunech žáků. Nadstandardní je možnost školy připravovat žáky na nebezpečí silničního provozu, disponuje totiž smysluplně využívaným dopravním hřištěm.

Případné rizikové chování žáků je v zárodcích eliminováno vhodnými výchovnými opatřeními a spoluprací s rodiči, případně s dalšími relevantními sociálními partnery.

K prevenci nežádoucího chování vhodně přispívá i nabídka volnočasových aktivit, tematicky zaměřené organizované akce či besedy a návštěvy kulturních představení.

Zásady správné výživy a zdravého stravování uskutečňuje škola prostřednictvím obědů ve vlastní školní jídelně a zapojením do programů poskytujícím žákům mléko, mléčné výrobky, ovoce a zeleninu. Dalším přínosem je projekt, který pomáhá rodičům v tíživé životní situaci zajistit stravování jejich dětí ve školní jídelně.

Zájmové vzdělávání, které má vlastní zázemí a velmi dobré materiální vybavení, probíhá v jednom oddělení.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledované výuce na prvním stupni bylo učivo mezipředmětově propojováno s příhodným využitím frontální, samostatné i skupinové formy práce. Vyučující poskytli dostatek času k procvičení a opakování učiva. Někdy byly zařazeny méně účelné aktivity bez závěrečného vyhodnocení a shrnutí. Zásada názornosti učení byla doplněna účelným použitím standardních didaktických pomůcek a didaktické techniky. Potřebná péče byla věnována žákům se speciálními vzdělávacími potřebami i žákům s rizikem školního neúspěchu. Žáci byli ve většině sledovaných hodin aktivní a projevovali o výuku zájem. Učitelky svým vystupováním a přístupem k žákům vytvářely příjemnou atmosféru v průběhu celého vzdělávacího procesu.

Společnou charakteristikou hodin anglického, německého a českého jazyka a dějepisu na druhém stupni byla příjemná pracovní atmosféra, oboustranný respekt mezi učiteli a žáky a dobrá úroveň spolupráce. S ohledem na nízké počty žáků převažoval ve většině hodin frontální způsob výuky, i když v některých z nich byla jako organizační změna zařazena skupinová výuka, popř. samostatná práce žáků. Aktivity podporující kooperaci a sociální rozvoj žáků či činnostní učení zde byly zastoupeny v nižší míře. Hodiny cizích jazyků byly vedeny v cílovém jazyce, v jejich průběhu byla často využívána cvičení v učebnici nebo v pracovním sešitě. Procvičení komunikativních dovedností pro autentické použití cizího jazyka ve dvojici nebo skupině nebylo zaznamenáno. V hodině českého jazyka žáci aktivně a otevřeně komunikovali, přiměřeně byly využity mezipředmětové vztahy. V hodinách dějepisu a občanské výchovy žáci ve skupinách většinou aktivně spolupracovali, výsledky své práce vhodně prezentovali, byli vedeni k respektování demokratických hodnot. Vzdělávací cíle hodin byly formulovány především vzhledem k probíranému učivu a v závěru hodin nebyl žákům poskytnut vždy dostatečný čas pro jejich reflexi, přičemž většina sledovaných hodin také neobsahovala formativní hodnocení pro efektivní zpětnou vazbu žákům, ani potřebné shrnutí učební látky pedagogem. Didaktická technika byla využívána spíše výjimečně.

Výuka matematiky a přírodovědných předmětů (fyzika, přírodopis, zeměpis) na druhém stupni se vyznačovala velmi dobrým pracovním klimatem a příznivými vztahy mezi pedagogy a žáky. Kvalitu výuky utvářelo účelné využití skupinových, individuálních i frontálních forem práce, srozumitelná prezentace učiva a využívání názorných pomůcek a prezentační techniky. V přírodovědných předmětech byly uváděny promyšlené příklady praktických ukázek zasazené do odpovídajícího teoretického rámce. Průběžné hodnocení žáků přispívalo k jejich motivaci poznávat a učit se, bylo pro ně přiměřenou zpětnou vazbou. Velikost tříd umožňovala pedagogům vycházet vstříc individuálním potřebám žáků a tyto potřeby většinou diferenciovaně naplňovat. Vhodně byla rozvíjena jejich matematická a přírodovědná gramotnost prostřednictvím samostatné práce a požadavkem na zdůvodnění vlastních závěrů. Výuka přírodovědných předmětů na prvním i druhém stupni je promyšlená a využívá odpovídající metody a formy práce, didaktické postupy respektují zákonitosti

efektivního učení. Využívání sebehodnocení žáků, či vrstevnického hodnocení, případně závěrečné hodnocení výuky pedagogem bylo pozorováno méně často.

Sledovaná výuka tělesné výchovy respektovala zásady názornosti a přiměřenosti s cílem rozvíjet především fyzickou připravenost a vztah žáků k pohybovým činnostem. Žáci byli ukázněni, plnili pokyny pedagoga, kterým byli dobře motivovaní a průběžně jim byla poskytována zpětná vazba o úrovni získávaných dovedností. Účinnost motorického učení snižuje reálná organizace tělesné výchovy do dvouhodinových bloků jednou za týden a vzdálenost venkovních sportovišť.

Aktivity sledované v zájmovém vzdělávání vycházely z koncepce školy s cílem vést žáky ke smysluplnému využívání volného času. Tematicky byly zacílené na období podzimního zavařování v návaznosti na rozvoj výtvarných a rukodělných dovedností. Vlídny a individuální přístup vychovatelky ke všem účastníkům vytvářel přátelské sociální prostředí.

Ve sledovaném průběhu vzdělávání jednali pedagogové se žáky vždy kultivovaně, vstřícně a s respektem k jejich individualitě. Byli pro žáky dobrým příkladem pro vzájemnou komunikaci i socializaci. Z pozorování klimatu školy i rozhovorů je zřejmé, že učitelky spolu sdílejí poznatky z pedagogického procesu a efektivně, bez zbytečných formalit, spolupracují, podporují samostatnost žáků a jejich odpovědnost. Využívání pravidel formativního hodnocení a diferenciací úkolů především ve vztahu k nadanějším žákům je méně časté.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje výsledky žáků ve vzdělávání, za jednotlivá klasifikační období je pravidelně vyhodnocuje na jednáních pedagogické rady, dále s nimi pracuje a jsou přijímána konkrétní opatření k jejich zlepšení. Systém zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání žáků je založen zejména na uplatňování standardních hodnotících nástrojů s využitím různých forem písemného a ústního ověřování žákovských znalostí a dovedností. Neplánovaně a méně často jsou využívány externí nástroje hodnocení k porovnání vědomostí žáků s ohledem na požadavky kurikulárního rámce prostřednictvím testů.

Důležitým ukazatelem úspěšnosti vzdělávacích postupů a současně motivací ke vzdělávání je účast a případné úspěchy žáků v soutěžích a předmětových olympiádách. Škola pravidelně zúročuje vhodné podmínky a soustavnou výchovu žáků k bezpečnému silničnímu provozu výraznými úspěchy v dopravních soutěžích. Podrobný přehled o účasti žáků v soutěžích a jejich případných úspěších je uveden ve výročních zprávách o činnosti školy.

Žáci s rizikem školního neúspěchu jsou identifikováni a v případě potřeby pro ně škola vypracovává plány pedagogické podpory a organizuje doučování. Pozitivem rovněž je, že škola doplňuje vzdělávací nabídku o školní a mimoškolní aktivity (zájmové útvary, besedy, exkurze, divadelní představení, environmentální aktivity, sportovní akce, logopedickou výchovu aj.), které přispívají k všestrannému rozvoji žákovské osobnosti.

Ve školním roce 2020/2021 prospělo s vyznamenáním 46,5 % žáků. O účinné strategii předcházení školní neúspěšnosti a motivujícím hodnocení svědčí skutečnost, že neprospívající žáci se ve škole vyskytují ojediněle. V hodnoceném období škola zásadní problémy s vysokou absencí žáků neměla, neomluvená absence bývá minimální, týká se jedinců. Při hodnocení chování jsou uplatňovány vhodné pedagogické postupy v souladu s pravidly školního řádu, uložená kázeňská opatření přispívají k minimalizaci nepatřičného chování. Ve školním roce 2020/2021 byla snížena známka z chování hodnocen jeden žák.

Na poskytování poradenských služeb v rámci školního poradenského pracoviště se podílejí výchovná poradkyně a školní metodička prevence, jejichž cílem je zajistit vhodné podmínky pro včasné odhalení vzdělávacích obtíží žáků nebo problémů v jejich chování a bezodkladně je řešit, což se jim daří. Učitelé jsou o aktuálních vzdělávacích potřebách žáků prokazatelně informováni, postrádají však sjednocující pravidla pro efektivnější vyhodnocování plánů pedagogické podpory. Součástí školních poradenských služeb je funkční kariérové poradenství žákům při volbě jejich profesní orientace nebo dalšího studia. Výchovný poradce a metodik prevence úzce spolupracují s ostatními učiteli a v případě potřeby se zákonnými zástupci. Vedení školy i pedagogové považují komunikaci se zákonnými zástupci žáků za jeden z předpokladů pro úspěšné vzdělávání a výchovu, proto nastavili systém, který takový kontakt umožňuje a uskutečňuje se prostřednictvím třídních schůzek, osobní, telefonické či elektronické konzultace na základě konkrétních potřeb žáka.

K jejich zajištění přispívá také aktivní spolupráce školy s místními subjekty, především se zřizovatelem, který zajišťuje údržbu a postupnou obnovu prostorových a materiálních podmínek, ale také s dalšími sociálními partnery (Mateřskou školou Černošín – příprava na školní docházku, školskou radou, místní akční skupinou Český Západ – spolupráce na projektech, Diakonii ČCE a Občanským sdružením Kotec - preventivní programy, aj.).

V zájmovém vzdělávání byly nenásilnou formou rozvíjeny postoje a prohlubovány dovednosti žáků v souladu s požadavky vzdělávacího programu a charakteristikou školy. Podporovány byly kladné vztahy a rozvíjení schopností spolupracovat a respektovat druhého. Výsledky se odráží i v prezentaci školy na veřejnosti (výzdoba školy a veřejná vystoupení).

Závěry

Vývoj školy

- od inspekce v roce 2014 došlo k navýšení počtu žáků o 16, byla jmenována nová ředitelka školy, obměnil se pedagogický sbor
- zvýšil se počet tříd na 1. stupni o dvě, budova se po úpravách stala bezbariérovou a bylo provedeno její zateplení
- rekonstruovány byly šatny na 1. stupni, vybudováno WC pro vozíčkáře a nová počítačová učebna na 1. stupni, zlepšila se spolupráce s místní akční skupinou Český západ.

Silné stránky

- koncepce školy je přehledně a stručně formulovaná, je přístupná veřejnosti, učitelé i zřizovatel ji podporují. Koncepce postihuje zásadní potřeby rozvoje školy a je postupně naplňována
- jasně nastavená a dodržovaná pravidla fungování školy, dobré materiální a prostorové podmínky vytvářejí prostředí, ve kterém se učitelé i žáci cítí dobře.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- ve výuce jazyků je příležitostí ke zlepšení častější využití aktivizujících metod a efektivnější rozvoj komunikace při párové a skupinové práci žáků, pro výuku tělesné výchovy vylepšení prostorových podmínek
- formativní hodnocení je využíváno zřídka, závěry hodin nejsou vždy vhodně shrnuty s ohledem na plnění konkrétních vzdělávacích cílů

- vyhodnocování práce žáků s potřebou podpůrných opatření bez IVP je věnována menší pozornost, nejsou pro ně stanovena jednoznačná pravidla
- škola již delší dobu aktivně nevyužívá externí nástroje na porovnání výsledků vzdělávání žáků vzhledem k požadavkům kurikula.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Usilovat o zajištění požadované kvalifikace u všech pedagogů, specializačního studia u výchovného poradce a metodika prevence a pokračovat v úsilí o zlepšení prostorových podmínek pro výuku tělesné výchovy
- ve výuce jazyků více využívat aktivizující formy práce ve skupinách i dvojicích
- efektivněji využívat formativní hodnocení žáků, v závěrech hodin nezapomínat na stručné shrnutí průběhu a výsledků výuky s návazností na plnění stanoveného cíle
- vyhodnocovat práci žáků se SVP podle konkrétních opatření v plánech pedagogické podpory s jasně stanovenými parametry jejich výsledků
- stanovit vlastní intervaly vhodného externího testování k porovnání výsledků práce žáků.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina č.j.: 383/02 vydaná Obcí Černošín ke dni 1. 1. 2003, včetně Dodatku č. 1 s účinností od 1. 3. 2006
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitelky příspěvkové organizace ZŠ Černošín s účinností od 1. 8. 2018
3. Udělení výjimky z počtu žáků pro školní rok 2021/2022
4. Školní řád č.j.: 53/2020/ZŠČ s účinností od 1. 1. 2021 a Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2020
5. Školní matrika a třídní knihy pro školní rok 2021/2022
6. Školní vzdělávací program ZŠ Černošín „Školadění“ platný od 28. 8. 2007, včetně dodatků
7. Školní vzdělávací program pro zájmovou činnost platný od 1. 9. 2020
8. Výroční zprávy o činnosti školy od školního roku 2018/2019
9. Deník metodika prevence pro školní rok 2021/2022 a dokumentace výchovného poradce
10. Dokumentace k BOZ vedená ve školním roce 2021/2022
11. Podklady ke kvalifikaci pedagogů
12. Plán dalšího vzdělávání pracovníků školy
13. Koncepce rozvoje školy pro období 2018 – 2024
14. Kontrolní činnost 2021/2022, Plán hospitační činnosti 2021/2022
15. Dokumentace ke školnímu stravování a účetní podklady za rok 2020
16. Zápisy z pedagogických rad
17. Rozvrh hodin pro školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PaedDr. Ondřej Kožíšek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Ondřej Kožíšek, v. r.

Mgr. Helena Lyerová, školní inspektorka

Mgr. Helena Lyerová, v. r.

Mgr. Martin Milota, školní inspektor

Mgr. Martin Milota, v. r.

Mgr. Jaroslav Štilip, školní inspektor

Mgr. Jaroslav Štilip, v. r.

Mgr. Petra Holopírková, kontrolní
pracovnice

Mgr. Petra Holopírková, v. r.

V Plzni dne 8. 11. 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Naděžda Pézlová
ředitelka školy

Mgr. Naděžda Pézlová, v. r.

V Černošíně dne 11. 11. 2021